

være naaede op til en Værdi af 12,000 Kr., om de ikke allerede er det, maa man dog en Gang komme dertil, at der sættes en Grænse for Størrelsen af de Laan, en Husmandskreditforening har Lov til at yde. Jeg tror, vi maa komme ind paa en anden Klassificering af Kreditforeningerne, saaledes at man bliver fri for Konkurrencen, og saaledes at de Ejendomme, der passer sammen, kommer ind under den samme Kreditforening, thi ganske vist kan man sige, at Kreditforeningen i Herning og Husmandskreditforeningen i Jylland har de selv samme Slags Panter paa mange Omraader, men jeg vil dog indrømme overfor Kreditforeningen i Herning, at den vilde passe bedre for en stor Klasse af de Ejendomme, som, før den blev oprettet, allerede var inde under Husmandskreditforeningen. Enhver, der kender noget til disse Forhold, ved, at den Gang vi fik Loven af 28. Maj 1880, hvorved de tvende Husmandskreditforeninger oprettedes, sagde daværende Indenrigsminister Scheel, at han for det første ønskede at faa denne Lov, fordi de danske Husmænd trængte til en Institution, hvorigennem de kunde faa sikre og faste Prioriteter, men paa den anden Side ønskede han ogsaa at faa en hel Del jordløse Ejendomme med ind under samme Kreditforening, fordi de havde den selv samme Trang; men det blev paa Betingelse af, at disse Ejendomme kun kunde opnaa et Laan af $\frac{2}{5}$ af Vurderingssummen, saaledes at de blev en særlig Klasse af Ejendomme indenfor samme Kreditforening. Men det viste sig, efter at Husmandskreditforeningerne havde arbejdet i nogle Aar, at disse jordløse Ejendomme var sikrere og bedre Panter end Ejendommene med Jordtilliggende, og det viste sig ved den Statistik, som blev udarbejdet af Husmandskreditforeningerne, at af de Tab, der var overgaaet dem i Aarene fra 1880 til 1896, skyldtes de 93 pCt. Ejendomme med Jordtilliggende og de 7 pCt. Ejendomme uden Jordtilliggende. Det var altsaa straks et Grundlag, hvorpaa man kunde bygge videre og faa alle Ejendomme, som kunde komme ind under Kreditforeningen, i samme Klasse, og det bevirkede ogsaa, at Lovgivningsmagten som Følge af denne Statistik og som Følge af de Oplysninger, der tilflød den, gav Kreditforeningerne Lov til at lade dem komme ind under samme Klasse.

Men da der saa var gaaet nogle Aar, og Statshusmandsloven kom til at virke, indsaa Bestyrelserne for de tvende Husmandskreditforeninger, at nu kunde det ikke gaa længere, nu var de samme Ejen-

domme, naar de var smaa, ikke de samme gode Panter. Vi har saa maattet foretage det Skridt, at nægte disse smaa Ejendomme Laan indtil Halvdelen af deres Vurderingssum. Overalt, i alt Fald i Jylland, har den Slags smaa Ejendomme, som i Virkeligheden har en god Beliggenhed, men som ikke er til at sælge, fordi der mangler Købere, voldt Husmandskreditforeningen et ikke saa ganske lille Tab. Vi har i de senere Aar været oppe paa Tab ved omkring 70,000 Kr., men Husmandskreditforeningerne er funderet saa godt, at der ikke er nogen Fare for, at Statskassen skal komme til at lide noget Tab ved den Garanti, Staten yder for Renterne af Kreditforeningernes Obligationer. Husmandskreditforeningen i Jylland er med Hensyn til Antallet af Laan større end den næststørste af de bestaaende Kreditforeninger. Den har nemlig 74,336 Interessenter og har udlaant en Kapital paa 130,157,050 Kr.; ved Siden deraf har den en Reservefond paa 4,603,314 Kr. Østifternes Husmandskreditforening har 27,580 Interessenter, den har udlaant 40,566,050 Kr., og den har en Reservefond paa 1,678,421 Kr. Ved Siden af sin Reservefond har den jydsk Husmandskreditforening endvidere en egen Administrationsfond paa noget over 1 Mill. Kr., medens Østifternes Husmandskreditforening skal betale Administrationen af sin Reservefond. Husmandskreditforeningerne er altsaa funderede og styrede saaledes, at der ikke er nogen Udsigt til, at de vil give den danske Statskasse noget Tab. Derfor har vi ment at kunne stille det Forlangende til Indenrigsministeren, at han vil give os en Begunstigelse, der er lig med den, der gives de øvrige Kreditforeninger, saaledes at ogsaa vi faar Lov til at udstede Obligationer til $4\frac{1}{2}$ pCt. Det ser jo efter Ministerens Udtalelser ved Forelæggelsen og ogsaa efter Lovforslagets Indhold ud til, at han ikke i særlig Grad er stemt herfor. Men man kan jo se af Ministerens Udtalelser, at det ikke er absolut givet, at han vil nægte en saadan Begunstigelse, og jeg haaber — deri samstemmer jeg med den ærede foregaaende Taler (Ovesen) —, at vi gennem det Udvalg, som forhaabentlig vil blive nedsat angaaende dette Lovforslag, kan opnaa ogsaa denne Begunstigelse, da vi er overbeviste om, at Garantien paa Grund af det solidariske Ansvar ikke nogen Sinde vil blive effektiv for Statskassen. Der er ogsaa paa andre Omraader taget saa mange Forbehold, at Garantien ikke bliver effektiv. Kreditforeningsinstitutionen er jo en meget solid Institution, det